

KÜRESEL GELİŞMELER BÜLTENİ

TİM

**TÜRKİYE
İHRACATÇILAR
MECLİSİ**

Merkez Bankaları Sıkılaşmayı 2023'te Zirveye Taşdı

Dünya genelindeki merkez bankaları tarafından 636 faiz kararı açıklanırken, bu kararlardan 351'i faizi sabit tutma, 196'sı artırım yönünde ve 89'u ise indirim yönünde oldu.

Bu bankalar arasından ABD Merkez Bankası (Fed), 2022'yi politika faizinde yüzde 4,25-4,50 aralığında kapatmasının ardından, Şubat 2023'teki para politikası toplantısında 25 baz puan artışla politika faizini 16 yılın en yüksek seviyesi olan yüzde 4,50-4,75 aralığına yükseltti.

Avrupa Merkez Bankası'nın (AMB) arka arkaya ve hızlı şekilde yaptığı artışların ardından faiz, euro tarihindeki en yüksek seviyelere ulaştı.

Kriz Yok Ama Büyüme De Yok

Bloomberg Economics'e göre, 2023'te yüzde 3,1 büyüyen küresel ekonomi 2024'te yüzde 2,7 büyüyecek.

2009'daki küresel mali kriz ve 2020'deki Kovid salgını bir kenara bırakıldığında, 2001'deki dotcom balonunun patlamasından bu yana en yavaş büyüme oranına işaret ediyor.

Ancak Bloomberg Economics Başekonomisti Tom Orlik'e göre bir yıllık yavaş bir küresel büyüme, enflasyonu kontrol altına almak için ödenmesi gereken ufak bir bedel.

Yavaşlayan büyümeye karşılık merkez bankası para politikalarının da gevşemeye başlayacağını öngören BE, Fed'in 2024'te 125 baz puan faiz indirmesini bekliyor.

Öte yandan gelişmekte olan piyasalar da yavaşlamayla karşı karşıya kalacak. Çin'de gayrimenkul sektöründeki sorunlar büyümeyi baskılamaya devam ederken, Hindistan görece daha iyi performans göstermeye devam edecek. Gelişmekte olan piyasalarda büyümenin yüzde 4,4'ten yüzde 4,1'e gerilemesi bekliyor.

Arjantin Devlet Başkanı Milei'den BRICS Kararı

Ulusal basında yer alan haberlere göre, Milei, BRICS grubu üye ülkelere gönderdiği mektupta, "Arjantin Cumhuriyeti'nin 1 Ocak 2024 itibarıyla BRICS'e tam üye olarak dahil edilmesi hükümet tarafından uygun görülmedi." ifadesini kullandı.

BRICS grubu üyeliğinden çıkmanın bu ülkelerle ticaret yapılmayacağı anlamına gelmediğini belirten Milei, ilişkilerin devam edeceğini vurguladı. BRICS'e resmi üye olmak isteyen Arjantin, eski Devlet Başkanı Alberto Fernandez döneminde resmi olarak üyelik sürecini başlatmıştı. Milei, ayrıca dış politikada köklü değişikliklere gideceklerini belirterek, Venezuela, Küba ve Nikaragua'da diktatör rejimlerinin hüküm sürdüğünü ve bu ülkelerle diplomatik ilişkilerin kesilmesi talimatını verdiğini bildirdi.

İran ve Rusya Ticarete Dolar Yerine Ulusal Para Kullanacak

İşlemlerde ABD doları yerine ulusal para birimleriyle ticaret konusunda vardığı anlaşmanın nihai sonuca ulaştığı bildirildi.

İran resmi ajansı IRNA'nın, İran Merkez Bankası'na dayandırdığı habere göre, karşılıklı ticaretten doların çıkarılmasına ilişkin anlaşma, iki ülkenin merkez bankası başkanları arasında Rusya'da yapılan toplantıda sonuçlandı. İran ile Rusya'nın ticari

Moody's 2024 İçin Türkiye Takvimini Belirledi

Uluslararası kredi derecelendirme kuruluşu Moody's, 2024 yılına ilişkin "Ülkelerin Kredi Derecelendirme İnceleme Takvimi"ni yayımladı. Buna göre, Türkiye için ilk tarih 12 Ocak, ikinci tarih ise 19 Temmuz olarak açıklandı.

Türkiye'nin, Moody's takviminde, gelecek yıl değerlendirilecek ilk ülke olarak yer alması dikkati çekti.

Uluslararası kredi derecelendirme kuruluşlarının yıllık takvimlerinde ülkelerin kredi notu ve not görünümü için tarih vermesi, kesin olarak o tarihte güncelleme yapılacağı anlamına gelmiyor. Kredi derecelendirme kuruluşları ayrıca belirtilen tarih dışında da bir değerlendirmede bulunabiliyor.

İngiltere 2038'e Kadar Almanya İle Farkı Kapatacak

İngiltere'nin, önümüzdeki 15 yıl içinde Avrupa'nın en iyi performans gösteren büyük ekonomisi haline gelerek, Almanya ile aradaki farkı kapatması ve Fransa karşısında liderliğini genişletmesi bekleniyor.

Centre for Economics and Business Research (CEBR), Birleşik Krallık'taki GSYİH büyümesinin 2038'e kadar olan dönemde yüzde 1,6- yüzde 1,8 arasında sabitleneceğini ve bu durumun ülkenin dünyanın altıncı büyük ekonomisi konumunu korumasına yardımcı olacağını öngördü.

Yayımlanan tahminler, İngiltere'nin, Brexit ve pandemi ile artan enflasyon da dahil olmak üzere bir dizi şokun ardından, yıllar süren ekonomik sıkıntılardan kurtulacağı beklentisini ortaya koyuyor.

CEBR'in uzun vadeli dünya ekonomik sıralamasına göre İngiltere'nin, Euro Bölgesi'nin "dört büyük" ekonomisinin (Fransa, Almanya, İtalya ve İspanya) hepsinden daha hızlı büyümesi bekleniyor, ancak ABD kadar hızlı değil.

CEBR kıdemli ekonomisti Pushpin Singh, "İngiltere ekonomisinin temelleri hala çok güçlü. Londra'nın finansal ve danışmanlık hizmetleri merkezi olarak kalıcı statüsü, Birleşik Krallık genelinde hizmet sektörünün daha geniş gücüyle birlikte büyümeyi destekleyecektir." değerlendirmesinde bulundu.

ABD'den, Çin'e Gümrük Vergisi Muafiyetini Uzatma Kararı

ABD Ticaret Temsilciliği (USTR), eski ABD Başkanı Donald Trump döneminde uygulanan gümrük vergilerinden muaf tutulan ancak muafiyet süresi 31 Aralık'ta dolacak bazı ürünlere yeniden istisna getirdi.

USTR'den yapılan açıklamada, Çin'den ithal edilen 352 ürün kalemi ve Kovid-19 ile ilgili 77 ürün kategorisine yönelik gümrük vergisi muafiyetlerinin 31 Mayıs 2024'e kadar uzatılmasının kararlaştırıldığı bildirildi.

Söz konusu tarifelerden muaf tutulan ürün kalemleri arasında elektrik motorları, bazı araba parçaları, kimyasallar ve diğer tüketim malları yer alıyor. Yüz maskeleri, eldivenler ve el dezenfektanları gibi Kovid-19 salgınıyla ilgili tıbbi ürünler de tarifelerden muaf tutulan ürün kategorileri arasında bulunuyor.

ABD'de önceki Başkan Donald Trump döneminde, Pekin

yönetiminin rekabete aykırı sanayi teşvik politikaları öne sürülerek, 2018'de Çin'den ithal edilen bazı ürünlere ilave gümrük tarifesi uygulanmasına karar verilmişti.

Japon Denizcilik Firmaları Rotalarını Değiştiriyor

Japonya'da denizcilik firmaları, Yemen'deki Husilerin Kızıldeniz'den son dönem ticari gemilere yönelik artırdığı saldırılar sonrası rotalarını değiştiriyor.

Yemen'deki Husilerin saldırıları, Akdeniz'i Kızıldeniz'e bağlayarak küresel ticaretin yüzde 12'sinin gerçekleştiği Süveyş Kanalı'ndan geçişleri tehlikeye atıyor.

Japonya'da devlet televizyonu NHK'nın haberine göre, "Nippon Yusen" ile "Mitsui OSK Lines" firmaları Avrupa çıkışlı ve varışlı nakliyat gemilerinin rotasını değiştirdi.

Rota değişikliğinin, "Husilerin, İsrail ile bağlantılı nakliyeleri hedef alabileceği ihtimaliyle" yapıldığı ve gemilerin Güney Afrika'daki Ümit Burnu'na yönlendirildiği aktarıldı.

Ulusal basında, Kawasaki Kisen Kaisha (K Line) ve Ocean Network Express firmalarının da Husi saldırıları sebebiyle gemi nakliye rotalarını değiştirdiği bildirildi.

Çin'den Nadir Metal Teknolojilerinin İhracatına Yasak

Çin Ticaret Bakanlığı, nadir metallerden mıknatıs üretilmesini sağlayan teknolojileri, "İhracatı Yasaklanan ve Kısıtlanan Teknolojiler Katoloğu"na dahil etti. Nadir metallerden üretilen mıknatıslar, elektrikli araçlarda ve rüzgar türbinleri gibi gücü harekete dönüştüren parçaların yapımında kullanılıyor.

Çin'in adımı, ABD'nin çip teknolojilerinde uyguladığı ihracat kontrolleri ve yatırım kısıtlamalarına karşı bir hamle olarak değerlendiriliyor.

Nadir metallerinin yaklaşık yüzde 70'ini üreten Çin, küresel işleme kapasitesinin yüzde 85'ine sahip konumda bulunuyor.

Pekin yönetimi, çip yapımında kullanılan galyum ve germanyumun ihracatını 1 Ağustos'tan itibaren kısıtlama kararı almıştı.

Öte yandan, elektrikli araç bataryalarında kullanılan grafit ve türev ürünlerinin ihracatı da 1 Aralık'tan itibaren izne tabi kılınmıştı.

Tesla, ABD'de 120 Bin 423 Aracını Geri Çağırıyor

ABD Ulusal Kara Yolu Trafik Güvenliği İdaresinin (NHTSA) açıklamasına göre, otomobil üreticisi sorunu çözmek için "over-the-air" (OTA) olarak adlandırılan kablo

kullanılmasını gerektirmeyen bir yazılım güncellemesi yaptı. Bu kapsamda, Tesla'nın 2021-2023 model 120 bin 423 Model S ve Model X aracı geri çağırıldı.

Tesla geçen hafta da otopilot olarak bilinen gelişmiş sürücü destek sistemindeki (autopilot) kontrol sorununu gidermek üzere 2,03 milyon aracı geri çağırmişti.

AB'de Karbon Emisyonu 14 Yılda Yüzde 22 Azaldı

2008'e kıyasla yüzde 22 azalmaya işaret ederken, imalat, elektrik, gaz üretimi ve havalandırma kullanımı kaynaklı emisyonlar 745 milyon ton karbondioksit eş değeriyle toplam sera gazı emisyonlarının yüzde 21'ini oluşturdu. 718 milyon ton karbondioksit eş değeri emisyon da hane halkının ulaşım, ısınma ve diğer nedenlerle kullandığı enerji tüketiminden kaynaklandı.

Avrupa İstatistik Ofisinden yapılan açıklamaya göre, 2022'de AB'de ekonomik faaliyetlerden kaynaklanan sera gazı emisyonu, 3,6 milyar ton CO2 eş değeri seviyesinde gerçekleşti.

Bu seviye, karbon emisyonunda

BYD Avrupa'da Fabrika Yatırımı İçin Macaristan'ı Seçti

Çinli elektrikli otomobil üreticisi BYD'nin Avrupa'da kuracağı fabrikası için lokasyon arayışı sona erdi.

Şirketten yapılan açıklamada, Macaristan'ın güneyindeki Szeged bölgesinde üretim tesisi açılacağı bildirildi.

BYD'nin yatırımı ile Macaristan'da bin kişiye istihdam sağlanması bekleniyor.

Öte yandan, BYD 2016'dan bu yana Macaristan'da üretim faaliyetlerinde bulunuyor. Çinli şirket, ülkenin Komarom kentinde elektrikli otobüs üretimi gerçekleştiriyor.

Çin'de Arjantin Döviz Takası Adımı

Pekin yönetimi, Çin ile Arjantin arasında 2009'da imzalanan ve her yıl 6,5 milyar dolar tutarında yuan-peso takasına olanak sağlayan anlaşmanın yenilenmesini erteledi.

Çin'in Buenos Aires Büyükelçiliği, konuyla ilgili yorum yapmaktan kaçınırken Çin Dışişleri Bakanlığı Sözcüsü Vang Vınbin, Pekin'de düzenlenen günlük basın toplantısında "Arjantin ile eşitlik ve karşılıklı fayda temelinde işbirliğine bağlı olduklarını" söyledi. Anlaşma, dolar rezervi açığı nedeniyle uluslararası borçlanmada bu türden takaslara ihtiyaç duyan Arjantin

açısından kritik önem taşıyor. Arjantin'in önceki Ekonomi Bakanı Sergio Massa, ekimde Pekin'i ziyaretinde Çinli muhataplarından anlaşmanın yenilenmesini talep etmişti. Massa, Milei'ye karşı yarıştığı devlet başkanlığı seçimlerini kaybetmişti.

Yeni seçilen Devlet Başkanı Milei'nin de 10 Aralık'ta göreve başlamasının ardından Çin Devlet Başkanı Şi Cinping ile yaptığı görüşmede iki ülke arasındaki anlaşmaların sürdürülmesini istediğini ifade etmişti. Çin'in döviz takas anlaşmasını askıya aldığı

iddiası, Arjantin'in Danimarka'dan ABD yapımı ikinci el F-16 savaş uçakları satın alma planlarının ardından geldi. Arjantin'de önceki hükümet, Çin'den JF-17 savaş uçaklarını satın almak üzere görüşmeler yürütüyordu. Pekin'in yeni hükümeti F-16 tercihinden caydırmak için takas anlaşmasını koz olarak kullanabileceği öngörülüyor.

Tesla'nın Çin'de Kuracağı Fabrikaya Arazi Tahsisi Yapıldı

ABD'li elektrikli otomobil ve pil üreticisi Tesla'nın, enerji depolama ünitesi üretimi için Çin'de kuracağı fabrika için arazi tahsisi yapıldığı bildirildi. Şirketten yapılan açıklamada, Şanghay şehrinde kurulacak fabrikaya arazi tahsisi için yerel hükümet ile anlaşmanın imzalandığı duyuruldu. Fabrikada Tesla'nın "Megapack" adı verilen, 4 megavatsaat elektrik depolayabilen lityum-iyon batarya üniteleri üretilecek.

2024'ün ilk çeyreğinde yapımına başlanması planlanan fabrikanın üçüncü çeyrekte faaliyete geçmesi planlanıyor. Fabrikada yılda 10 bin ünite ile toplam 40 gigavatsaat enerji depolama kapasitesinin üretilmesi hedefleniyor. Tesla'nın halen ABD'nin California eyaletinin Lathrop şehrinde yılda 10 bin Megapack üretme kapasitesine sahip bir "mega fabrikası" bulunuyor.

Şirket, Şanghay'daki yılda 1 milyon elektrikli otomobil üretebilen "giga fabrikasını" da 450 bin ilave kapasite ile genişletmeyi planlıyor.

Ekonomistler: Merkez Bankaları 2024'te Faizi Hızlı İndirmeyecek

Dünya ekonomisi 2023'ü tedarik zinciri sorunları, Çin'de beklenenden yavaş görülen toparlanma, yüksek enflasyon ve merkez bankalarının enflasyonu baskılamak için hızlı faiz artışına gittiği bir yıl olarak geride bırakıyor.

Özellikle gelişmiş ekonomilerde para politikasındaki sıkılaştırma enflasyonun düşmesine yardımcı olurken, 2024 merkez bankalarının enflasyonu hedefledikleri seviyeye düşürme amacıyla "faizleri uzun süre ve yüksek tutmak" için hassas bir denge gözettileri yıl olacak.

S&P Global Market Intelligence Küresel Ekonomi Başkan Yardımcısı Ken Wattret "Faiz artırımına

devam etmeleri halinde, ekonomilerin resesyona girme tehlikesi önemli ölçüde daha yüksek olacaktır. Buna karşın, piyasalar şu an 2024'e yönelik erken ve derin faiz indirimi beklentisi içinde. Biz bu beklentilerin de biraz erken olduğu görüşündeyiz. Merkez bankalarının en azından 2024 ortasına kadar kısıtlayıcı para politikasını sürdüreceğini düşünüyoruz ve faizleri artırdıkları kadar hızlı bir şekilde düşürmelerini pek olası görmüyoruz." değerlendirmesinde bulundu.

AB, ABD'ye Uygulanan Çelik İthalat Vergisini 15 Ay Daha Askıya Alacak

AB, ABD'nin çelik ve alüminyum ithalatına uygulanan misilleme gümrük vergilerini 15 ay daha askıya alacağını duyurdu. AB'nin yürütme organı olan Avrupa Komisyonu, Trump döneminde uygulanmaya başlayan ABD'nin AB çelik ve alüminyuma uyguladığı tarifelere misilleme olarak ABD ithalatına uyguladığı vergilerin 31 Mart 2025'in sonuna kadar askıya alınacağını bildirdi.

Komisyon, alınan kararla çelik ve alüminyum ihracatçıların yıllık yaklaşık 1,5 milyar Euro (1,6 milyar dolar) tasarruf sağlayacağını belirtti.

ABD, 2018 yılında "ulusal güvenlik" gerekçesiyle başladığı ithal çelik ve alüminyuma ilave gümrük vergileri uygulama kararına AB ülkelerini de dahil etmişti.

AB'nin uyguladığı tarifeler, Harley

Davidson motosikletlerinden motor teknelerine kadar birçok ABD malını kapsıyordu.